

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

DOM
2014-05-13
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
4337-14
Avdelning 1 Enhet 11

KONKURRENSVERKET	
2014-05-14	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Canon Svenska AB, 556072-2224
Telegrafgatan 4
169 88 Solna

Ombud: Stefan Hällberg
Telegrafgatan 4
169 88 Solna

MOTPART

Härryda kommun
435 80 Mölnlycke

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 268379

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sjuregatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se

Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag - fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Härryda kommun (kommunen) har genom öppet förfarande genomfört en upphandling av *Kopieringsutrustning*, dnr 2013KS614. Av tilldelningsbeslutet den 10 april 2014 framgår att annan anbudsgivare än Canon Svenska AB vunnit upphandlingen gällande låg- och mellanvolymsegmentet. Anbudet från Canon Svenska AB hamnade på andra plats vid utvärderingen.

YRKANDEN M.M.

Canon Svenska AB (Canon eller bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så vis att kommunen åläggs göra en ny utvärdering vid vilken bolaget tilldelas kontrakt. Canon anför i huvudsak följande. Vid granskning av det vinnande bolagets anbud har framkommit att de produkter som offererats inte uppfyller samtliga krav som ställts i upphandlingen. Av förfrågningsunderlaget framgår att samtliga produkter ska vara kompatibla med Uniflow-systemet från NT-Ware och att användare skriver från PC till en säker skrivarkö på Uniflow-servern, och autentiserar sig senare med tagg vid den aktuella kopiator som utskriften ska skrivas ut i från. Av frågor och svar framgår att kommunen på frågan om kortläsare ska gå att koppla direkt i maskinen och vara integrerade har svarat att det ska det göras för de som använder Uniflow, men att många verksamheter använder inte alls Uniflow i dag och kopiatorer dit behöver inte ha kortläsare, men ska kunna väljas till i efterhand. Bolaget ställde den aktuella frågan eftersom det förelåg en viss osäkerhet om det förelåg ett krav på att kortläsare för autentisering med tagg skulle kunna kopplas direkt i maskinen, eller om det var tillåtet att ha en extra box att koppla kortläsarna i. Bolaget kan inte tolka svaret på annat sätt än att kortläsare ska gå att koppla direkt i maskinen och vara integrerade. Bolaget utformade också sitt anbud utifrån detta krav. Det vinnande bolaget har offererat maskiner från en tillverkare till vars maskiner det inte är möjligt

att koppla en kortläsare som är integrerad och går att användas i systemet Uniflow. Detta vet bolaget eftersom bolaget är en leverantör av detta system. Det finns i förtydligandet från den vinnande anbudsgivaren också visuellt beskrivet hur en maskin av det aktuella fabrikatet behöver en extra box som kopplas till maskinen för att maskinen ska kunna fungera tillsammans med systemet. Det är också till denna box som en kortläsare måste kopplas in för att systemet Uniflow från NT-ware ska kunna fungera med maskiner från den aktuella tillverkaren. Genom att utvärdera och anta ett anbud som inte uppfyller de i upphandlingen ställda kraven blir konkurrensen snedvriden. Bolaget hade kunnat utforma sitt anbud på annat sätt om man bortsett från detta krav. Kommunen har genom sitt agerande brutit mot framför allt principerna om likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU. Till följd av de felaktigheter som begåtts i upphandlingen har Canon lidit skada.

Kommunen bestrider Canons yrkande och anför i huvudsak följande.

Canons ansökan bör i första hand avvisas eftersom bolaget inte uppfyller skaderekvisitet i 16 kap. 4 § LOU och därmed saknar talerätt. I andra hand bör Canons ansökan avslås eftersom kommunen genomfört upphandlingen i enlighet med förfrågningsunderlaget och principerna i 1 kap. 9 § LOU.

Canon har inte redogjort för hur bolaget lidit skada. Bolaget menar att det hade kunnat utforma sitt anbud annorlunda om det kunnat bortse från kravet om att kortläsaren ska vara integrerad med maskinen. Av frågor och svar från den 3 mars 2014, fråga 5, framgår det tydligt att maskinerna inte ska levereras med kortläsare utan att detta ska kunna väljas till i efterhand och då kopplas direkt till maskinen.

Kommunen har inte möjlighet att redigera de frågor som inkommer under anbudstiden utan risk för att frågan får en annan innebörd än det frågestäl-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

laren avsett. Kommunen förväntas därför svara på ett så korrekt sätt som möjligt utifrån hur frågan ställts. I detta fall har Canon lyft in en funktion som inte framgår av underlaget i sin fråga. Kommunens jakande svar kan dock inte ses som att funktionen blir en del av kravspecifikationen. Av svaret framgår inte något krav på att kortläsaren måste vara integrerad på det sätt Canon gör gällande. Någon möjlighet för kommunen att tillföra ytterligare krav under anbudstiden finns inte eftersom detta väsentligt skulle ändra förutsättningarna i upphandlingen. Av frågor och svar framgår det tydligt att det inte finns något krav gällande integrerad kortläsare. Kommunen har i enlighet med förfrågningsunderlaget genomfört en kvalificering och utvärdering av inkomna anbud. Kommunen har inte brutit mot LOU eller mot någon av de grundläggande EU-rättsliga principerna genom att kvalificera det vinnande bolagets anbud till utvärderingsfasen.

Canon har i yttrande anfört tilläggsvis bl.a. följande. Att inga kortläsare, boxar eller licenser ska ingå i offererade priser är ostridigt. Dock har kommunen angett att kortläsare ska kunna väljas till i efterhand och att dessa ska gå att koppla direkt i maskinen och vara integrerade för de som använder Uniflow, enligt frågor och svar. Att det vinnande bolaget intygar att samtliga krav är uppfyllda innebär inte att man inte kan ha förbisett något krav. I detta fall har man uppenbarligen gjort det eftersom man i sitt förtydligande också bifogat en skiss över hur kortläsare kopplas in via en extern box i stället för direkt i maskinen.

DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser*

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Av 16 kap. 4 § LOU framgår att efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling, och giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen

Av förfrågningsunderlaget kan bl.a. annat utläsas följande.

4 KRAVSPECIFIKATION**4.1 FUNKTION**

...

Samtliga produkter (maskiner/utrustning och dess ingående komponenter) skall:

...

vara kompatibla med Uniflow-systemet från NT-Ware. Användare skriver ut från PC till en säker skrivarkö på Uniflow-servern, och autentiserar sig senare med tagg vid den aktuella kopian som utskriften skall skrivas ut ifrån.

Av frågor och svar den 3 mars 2014 kan bl.a. följande utläsas.

Fråga: Ska kortläsare gå att koppla direkt i maskinen och vara integrerade?

Svar: Ja, för de som använder Uniflow, men många verksamheter använder inte alls Uniflow idag och kopiatorer dit behöver inte ha kortläsare, men skall kunna väljas till i efterhand.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM***Förvaltningsrättens bedömning*

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att bestämmelsen i 16 kap. 4 § LOU reglerar talerätten. Vad beträffar denna är det sökandens egen uppfattning om skada eller risk för skada som är relevant. Canon har anfört på vilket sätt bolaget anser att det har lidit skada och har därmed talerätt. Vad kommunen anfört i denna del föranleder därför ingen vidare åtgärd från förvaltningsrättens sida.

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen.

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets krav inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Canon anser att det vinnande bolaget inte uppfyllt samtliga skall-krav i upphandlingen.

I förfrågningsunderlaget anges att samtliga offererade produkter ska vara kompatibla med Uniflow-systemet från NT-Ware. Bolaget har ställt en fråga om kortläsare ska gå att koppla direkt i maskinen och vara integrerade. Kommunen har svarat att det ska gå för de som använder Uniflow men att många verksamheter i dag inte använder Uniflow alls och att kopiatorer till de verksamheterna inte behöver ha kortläsare men att det ska kunna väljas till i efterhand.

Det vinnande bolaget har i sitt anbudsformulär genom kryssmarkering intygat att anbudsgivaren accepterar och uppfyller kravspecifikationen enligt avsnitt fyra, där kravet om att samtliga produkter ska vara kompatibla med Uniflow-systemet från NT-Ware återfinns. Det vinnande bolaget har i ett

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

förtydligande dokument angett att Uniflow från NT-Ware har funktioner och möjligheter att addera multifunktionsenheter och skrivare till Uniflow oberoende av märke och att det vinnande bolagets tekniker bekräftat detta och att bolaget därför anser att offererade maskiner är kompatibla med Uniflow enligt ställda krav.

Svar på frågor får inte förändra föremålet för upphandlingen eller innehålla nya fakta. Det aktuella kravet har ställts så att produkterna ska vara kompatibla med Uniflow-systemet. Svaret på den fråga som Canon ställt visar att det går att ha kortläsare integrerade men att det också ska kunna gå att välja till kortläsare i efterhand. Svaret kan inte anses innebära att det varit fråga om ett skall-krav att ha kortläsare integrerade. Canon har inte visat att det vinnande bolagets anbud inte skulle ha uppfyllt samtliga ställda krav och därigenom bort ha förkastats.

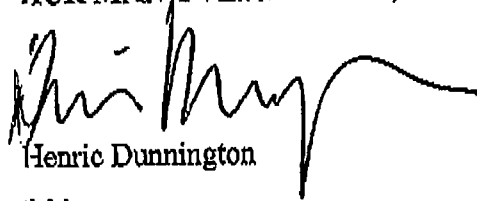
Canon har vidare anfört att bolaget hade kunnat utforma sitt anbud på annat sätt om man bortsett från det som bolaget ansett vara ett krav, nämligen att kortläsarna skulle vara integrerade i maskinerna, och att kommunen brutit mot likabehandlings- och transparensprinciperna. Förvaltningsrätten har ovan konstaterat att det gällande integrerade kortläsare inte rört sig om ett skall-krav på så sätt som Canon uppfattat svaret på den ställda frågan. Förutsättningarna som getts i förfrågningsunderlaget och i frågor och svar har varit lika för alla och så pass tydliga att Canon inte kan anses ha visat att kommunens förfarande varit befäst med sådana brister att det inneburit att principerna om transparens och likabehandling trätts för när.

Mot ovanstående bakgrund saknas det förutsättningar för ett ingripande enligt LOU, varför Canons ansökan ska avslås.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORGS**

DOM

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Henric Dunnington

Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Markus Zander.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns symmetliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, mättnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.